

**Ogólnopolska konferencja naukowa
„Związki pozamałżeńskie na przestrzeni wieków”
Białystok, 22–23 października 2013 r.**

W dniach 22–23 października 2013 r. odbyła się w Białymstoku Ogólnopolska konferencja naukowa na temat: „Związki pozamałżeńskie na przestrzeni wieków”. Jej organizatorem był Zakład Łacińskiej Kultury Prawnej Katedry Nauk Historyczno-Prawnych i Komparatystyki Prawniczej Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku oraz Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Białystok.

Celem konferencji było przybliżenie funkcjonowania związków pozamałżeńskich w różnych epokach historycznych, przede wszystkim z perspektywy prawnej i socjologicznej. Interdyscyplinarny charakter konferencji pozwolił na podjęcie szeregu zagadnień dotyczących pożycia w związkach pozamałżeńskich, w szczególności z zakresu prawa konstytucyjnego, cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego, handlowego, medycznego, karnego, jak też prawa wewnętrznego Kościoła katolickiego czy Kościoła prawosławnego.

W pierwszym dniu obrady toczyły się w gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku. Uroczystego otwarcia Konferencji dokonała dr hab. Agnieszka Malarewicz-Jakubów, prof. Uniwersytetu w Białymstoku, Prodziekan Wydziału Prawa. Konferencja zgromadziła przedstawicieli wielu ośrodków akademickich, którzy przedstawili wyniki swoich badań związane z przedmiotową problematyką. Podczas pierwszej sesji, której przewodniczyła dr hab. Katarzyna Bagan-Kurluta, prof. UwB, wygłoszone zostały następujące referaty: *Institucja związków partnerskich w świetle przepisów Konstytucji z 1997 r.* (dr Tomasz Litwin, Akademia Ignatianum w Krakowie); *Institucja konkubinatu w polskim prawie handlowym* (dr hab. Agnieszka Malarewicz-Jakubów, prof. UwB, mgr Renata Tanajewska, UwB); *Problematyka związków pozamałżeńskich w procesie karnym* (dr Ewa Kowalewska-Borys, UwB); *Status prawny partnerów w związku pozamałżeńskim w świetle polskiego prawa medycznego* (dr Urszula Drozdowska, UwB); *Niech nas zobaczą! Wizerunek związków partnerskich w polskich kampaniach społecznych* (dr Anna Leszczuk-Fiedziukiewicz, UwB).

Obrady w sesji popołudniowej prowadził dr Krzysztof Szczygielski. W jej trakcie przybliżone zostały przez referentów takie zagadnienia, jak: *Filozofowie na temat małżeństwa, rodziny, seksu i wychowania* (dr Karol Kuźmich, UwB); *Adopcja prosta – kontrowersyjny sposób na stworzenie więzi prawnej między konkubentami w prawie francuskim* (mgr Katarzyna Pfeifer-Chomiczewska, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet François Rabelais w Tours); *Ustalenie ojcostwa dziecka pozamałżeńskiego na gruncie prawa polskiego* (mgr Anna Romaniuk, Akademia Pe-

dagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie); *Osoba najbliższa w polskich kodeksach karnych* (mgr Cezary Wiśniewski, UwB); *Prawa partnerów pacjentów żyjących w związkach partnerskich do informacji o stanie zdrowia i decyzji o leczeniu na podstawie obowiązujących w Polsce regulacji prawnych* (Karolina Góralczyk, UwB).

Wystąpienia w drugim dniu obrad prezentowane były w sali Rady Wydziału Prawa UwB. Nad ich przebiegiem czuwała prof. dr hab. Teresa Mróz (UwB), a koncentrowały się one wokół następujących kwestii: *Relacje pozamałżeńskie i ich skutki prawne za Justyniana* (dr Sławomir Patrycjusz Kursa, Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej w Warszawie); *Konkubinat w starożytnym Rzymie a współczesnej Polsce – analiza porównawcza wybranych aspektów prawnych* (Magdalena Nasuta, UwB); *Związki pozamałżeńskie w armiach europejskich w XVI i XVII w.* (dr Karol Łopatecki, UwB); *Związek pozamałżeński jako podstawa orzeczenia rozwodu w świetle orzecznictwa trybunałów cywilnych pierwszej instancji w dobie Księstwa Warszawskiego* (dr Piotr Pomianowski, UW); *Próba uzasadnienia związku pozamałżeńskiego oraz innych nadużyć stanu małżeńskiego jako podstawy orzeczenia rozwodu w dobie Księstwa Warszawskiego przez Franciszka Ksawerego Szaniawskiego* (mgr Tomasz Królasik, UW); *Stosunek Kościoła Prawosławnego wobec osób żyjących w związkach pozamałżeńskich* (ks. dr Marek Ławreszuk, UwB); *Prawo do sakramentów i sakramentaliów osób pozostających w stosunkach pozamałżeńskich* (ks. dr hab. Florian Lempa, prof. UwB); *Związki pozamałżeńskie wśród przedstawicieli elit Rzeczypospolitej w XVI–XVIII wieku* (dr Iwona Kulesza-Woroniecka, UwB); *Status prawny dzieci pozamałżeńskich w prawie rodzinnym Polski Ludowej* (dr Piotr Fiedorczyk, UwB); *Publiczny lub notoryczny konkubinat jako źródło małżeńskiej przeszkody przyzwoitości publicznej w prawie kanonicznym* (dr Krzysztof Szczygielski, UwB).

Konferencja stworzyła okazję do podjęcia przez referentów dyskusji nad wieloma aspektami natury prawno-socjologicznej, związanymi z pozostawaniem w związkach pozamałżeńskich. Szerokie ramy czasowe, obejmujące okres od starożytności po czasy nam współczesne, pozwoliły ukazać uwarunkowania społeczne, kulturowe i religijne, które wpływały na treść różnych rozwiązań prawnych, odnoszących się do osób utrzymujących pozamałżeńską wspólnotę życiową. Prezentowane wystąpienia spotkały się z dużym zainteresowaniem ze strony słuchaczy, czego świadectwem była żywa dyskusja po każdej sesji.

Krzysztof Szczygielski